

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSTYRELSEN

Oppimisen tuen kirjaaminen ammattillisessa koulutuksessa

Dokumentation av stöd för lärandet inom yrkesutbildningen

Infotilaisuudet

I - 6.8.2026

II - 11.8.2026

Tarja Heikkinen

Lotta Almark

Ingeborg Rask

Oppimisen tuen pedagoginen prosessi

- Oppimisen tuen kirjaaminen perustuu pedagogiseen prosessiin, joka etenee
- -> opiskelijan tuen tarpeen tunnistamisesta
- -> oppimisen tuen suunnitteluun
- -> oppimisen tuen käytännön toteutukseen
- -> toteutuneen oppimisen tuen kirjaamiseen valtakunnalliseen tietovarantoon.

Den pedagogiska processen för stödet för lärandet

- Dokumentation av stödet för lärandet följer en pedagogisk process:
- -> identifiering av den studerandes behov av stöd
- -> planering av stödet för lärandet
- -> praktiskt genomförande av stödet för lärandet
- -> dokumentation av stödet för lärandet i den nationella informationsresursen.

Kirjaamista ohjaavat säädökset ja ohjeet

Laki ammatillisesta koulutuksesta

- [48 §](#) Osaamisen hankkimisen suunnittelu vastaa kysymykseen: mitä suunnitellaan?
- [61 §](#) Oikeus saada opetusta ja ohjausta vastaa kysymykseen: mihin kaikilla opiskelijoilla on oikeus?
- [63 §](#) Oikeus oppimisen tukeen vastaa kysymykseen: mitä tehdään silloin, kun opetus ja ohjaus eivät yksin riitä?

[eHOKS-ohje](#)

- Vastaa kysymykseen: mitä tallennetaan valtakunnalliseen tietovarantoon?

Bestämmelser och anvisningar om dokumentationen

Lag om yrkesutbildning

- [48 §](#) Planering av förvärvande av kunnande svarar på frågan: vad planeras?
- [61 §](#) Rätt till undervisning och handledning svarar på frågan: vad har alla studerande rätt till?
- [63 §](#) Rätt till stöd för lärandet svarar på frågan: vad gör man då inte enbart undervisning och handledning räcker till?

[Anvisning för ePUK](#) (på finska)

- Svar på frågan: vad lagras i den nationella informationsresursen?

Oppimisen tuen pedagoginen prosessi

Tunnistaminen -> Suunnittelu -> Toteutus -> Kirjaaminen

48 § Osaamisen hankkimisen suunnittelu. Koulutuksen järjestäjän tehtävänä on **suunnitella** opiskelijan tarvitsemat ohjaus- ja tukitoimet, **seurata** opiskelijan osaamisen kehittymistä sekä **tarvittaessa suunnitella** 63 §:ssä tarkoitettu oppimisen tuki. Ammattitaidon tai osaamisen hankkiminen **suunnitellaan yksilöllisesti tutkinnon osittain.**

61 § Oikeus saada opetusta ja ohjausta. Eri oppimis-ympäristöissä sellaista opetusta ja ohjausta, joka mahdollistaa tutkinnon tai perusteiden mukaisten ammattitaitovaatimusten ja osaamistavoitteiden saavuttamisen. Oppilaitoksessa ja muissa oppimisympäristöissä toteutettavan opetuksen ja ohjauksen tarve sekä määrä.

63 § Oikeus oppimisen tukeen.

Oppimisen tuki on opettajan antamaa tukiopetusta sekä opetus- ja ohjaushenkilöstön antamaa tukea ja ohjausta tutkinnon ammattitaitovaatimusten tai osaamistavoitteiden saavuttamiseen.

HUOM! Jos opiskelija ei tarvitse oppimisen tukea, sitä ei tarvitse suunnitella, toteuttaa eikä kirjata.

Kirjaaminen:

Oppimisen tuki **suunnitellaan yksilöllisesti** tutkinnon osittain.

Linkki: 48 §

Toteutunut oppimisen tuki kirjataan eli tallennetaan valtakunnalliseen tietovarantoon.

Linkki: Asetus 9 §

Linkki: eHOKS-ohje

Den pedagogiska processen för stöd för lärandet

Identifiering -> Planering -> Genomförande -> Dokumentation

48 § Planering av förvärvande av kunnande. Utbildningsanordnaren ska **planera** de handlednings- och stödåtgärder som den studerande behöver, **följa** hur den studerandes kunnande utvecklas och **vid behov planera** det stöd för lärandet som avses i 63 §. Förvärvandet av yrkesskickligheten eller kunnandet **planeras individuellt enligt examensdel.**

61 § Rätt till undervisning och handledning. Sådan undervisning och handledning i olika lärmiljöer, som gör det möjligt att uppnå kraven på yrkesskicklighet och målen för kunnandet enligt examensgrunderna. Behovet och mängden undervisning och handledning som genomförs vid läroanstalten och i andra lärmiljöer.

63 § Rätt till stöd för lärandet. Stöd för lärandet är stödundervisning som ges av en lärare samt stöd och handledning som ges av undervisnings- och handledningspersonalen för att uppnå kraven på yrkesskicklighet och målen för kunnandet i examen. OBS! Om den studerande inte behöver stöd för lärandet, behöver det inte planeras, genomföras eller dokumenteras.

Dokumentation:

Stödet för lärandet planeras **individuellt enligt examensdel.**

Länk: 48 §

Det genomförda stödet för lärandet dokumenteras, dvs. lagras i den nationella informationsresursen.

Länk: Förordning 9 §

Länk: Anvisning ePUK (på finska)

Oppimisen tuki suunnitellaan yksilöllisesti tutkinnon osittain

Esimerkki

Tutkinto: Ajoneuvoalan perustutkinto

Tutkinnon osa: Ajoneuvon huoltotyöt (25 osp)

Ammattitaitovaatimuksia:

- käyttää turvallisesti ja tarkoituksen mukaisesti työssä tarvittavia suojaimia, työvälineitä, materiaaleja ja työmenetelmiä
- lajittelee syntyneet jätteet ja tuntee autoalan uusiokäytön periaatteet
- tekee ajoneuvon käyttöön liittyvät tarkastukset sekä huolto- ja puhdistustyöt
- tekee pakokaasu- ja OBD-mittauksen
- vaihtaa jarrujen kulutusosat

Oppimisen tuki: Suunnitellaan suhteessa tutkinnon osan ammattitaitovaatimukseen tukitoimet, joiden avulla opiskelija saavuttaa kyseisen tutkinnon osan ammattitaitovaatimukset.

Stöd för lärandet planeras individuellt enligt examensdel

Exempel

Examen: Grundexamen inom fordonsbranschen

Examensdel: Fordonsservice (25 kp)

Krav på yrkesskicklighet:

- använder skyddutrustning, arbetsredskap, material och arbetsmetoder som behövs i arbetet på ett säkert och ändamålsenligt sätt
- sorterar det avfall som uppstår och känner till principerna för materialåtervinning inom bilbranschen
- utför inspektioner samt service- och rengöringsarbeten i samband med användningen av fordonet
- utför avgas- och OBD-mätningar
- byter bromsarnas slitdelar

Stöd för lärandet: Stödåtgärder planeras i förhållande till kraven på yrkesskicklighet, så att den studerande uppnår kraven på yrkesskicklighet i den specifika examensdelen.

Toteutunut oppimisen tuki kirjataan valtakunnalliseen tietovarantoon

eHOKSiin tallennetaan opiskelijalle toteutuneesta oppimisen tuesta tietoa:

- Tuen tyyppi:
  - opettajan antama tukiopetus
  - opettajan antama tuki ja ohjaus
  - muun opetus- ja ohjaushenkilöstön antama tuki ja ohjaus
- Alkupäivämäärä
- Loppupäivämäärä
- Tutkinnon osan tyyppi
  - ammatillinen tutkinnon osa
  - yhteinen tutkinnon osa

Tutustu ohjeeseen täällä: [Linkki](#)

Tutustu tiedotteeseen täällä: [Linkki](#)

Stödet för lärandet dokumenteras i den nationella informationsresursen

I ePUK lagras uppgifter om det stöd för lärandet som den studerande fått:

- Typ av stöd:
  - stödundervisning som ges av läraren
  - stöd och handledning som ges av läraren
  - stöd och handledning som ges av övrig undervisnings- och handledningspersonal
- Startdatum
- Slutdatum
- Typ av examensdel
  - yrkesinriktad examensdel
  - gemensam examensdel

Läs anvisningen här (på finska): [Länk](#)

Läs meddelandet här (på finska): [Länk](#)

Huomioi nämä

- Opetus ja ohjaus kuuluvat kaikille opiskelijoille.
- Oppimisen tuki suunnitellaan tarvittaessa.
- Oppimisen tuki suunnitellaan tutkinnon osittain.
- Oppimisen tuki kohdistuu ammattitaitovaatimukseen ja osaamistavoitteisiin.
- Toteutunut oppimisen tuki tallennetaan valtakunnalliseen tietovarantoon.

Beakta det här

- Undervisning och handledning omfattar alla studerande.
- Stöd för lärandet planeras enligt behov.
- Stödet för lärandet planeras enligt examensdel.
- Stödet för lärandet utgår från kraven på yrkesskicklighet och målen för kunnandet.
- Det stöd för lärandet som genomförts lagras i den nationella informationsresursen.

Mitä oppimisen tuki ei ole

Ei korvaa opetusta ja ohjausta	Täydentää tarvittaessa opetusta ja ohjausta
Kaikki opiskelijat eivät automaattisesti tarvitse oppimisen tukea	Suunnitellaan opiskelijan yksilöllisten tarpeiden mukaisesti
Ei kohdistu koko tutkintoon	Suunnitellaan tutkinnon osittain
Ei muuta ammattitaitovaatimuksia tai osaamistavoitteita	Tukee ja auttaa opiskelijaa niiden saavuttamisessa

Vad stöd för lärandet inte är

Ersätter inte undervisning och handledning	Kompletterar undervisning och handledning vid behov
Alla studerande behöver inte automatiskt stöd för lärandet	Planeras enligt den studerandes individuella behov
Omfattar inte hela examen	Planeras enligt examensdel
Ändrar inte kraven på yrkesskicklighet eller målen för kunnandet	Stöder och hjälper den studerande att uppnå dem

65 § Vaativa erityinen tuki

- Lain mukaan vaativan erityisen tuen tehtävän saaneen koulutuksen järjestäjän tehtävänä on järjestää koulutusta opiskelijoille, joilla on vaikeita oppimisvaikeuksia taikka vaikea vamma tai sairaus, joiden vuoksi opiskelija tarvitsee yksilöllistä, laaja-alaista ja monipuolista erityistä tukea.
- Erityinen tuki suunnitellaan yksilöllisesti tutkinnon osittain. (48 §)

65 § Krävande särskilt stöd

- En utbildningsanordnare som har fått till uppgift att ordna krävande särskilt stöd enligt lagen ska ordna utbildning för studerande som har stora inlärningssvårigheter eller en svår funktionsnedsättning eller sjukdom som gör att de behöver individuellt, omfattande och mångsidigt särskilt stöd.
- Särskilt stöd planeras individuellt enligt examensdel. (48 §)

Tutustu myös

1. OKM:n ohjauskirje koulutuksen järjestäjille suomeksi: [Linkki](#)

2. OKM:n kysymyksiä ja vastauksia oppivelvollisuudesta. Ammatillisen koulutuksen opetuksen ja ohjauksen määrän arviointi suomeksi. [Linkki](#)

Läs också

1. Undervisnings- och kulturministeriets brev till utbildningsanordnarna: [Länk](#)

2. UKM:s frågor och svar om läroplikten. Bedömning av mängden undervisning och handledning i yrkesutbildningen. [Länk](#)

**Osaamisen arvioinnin
mukauttaminen tai tutkinnon
perusteista poikkeaminen**

**Anpassning av bedömning av
kunnandet eller avvikelse från
examensgrunderna**

Osaamisen arvioinnin mukauttaminen tai tutkinnon perusteista poikkeaminen 1/2

Kysymys: Voiko antaa todistuksen?

54 § Osaamisen arvioijat

Arvioijilla tulee olla riittävä suoritettavaan tutkintoon ja erityisesti arvioitavaan tutkinnon osaan, yhteisen tutkinnon osan osa-alueeseen liittyvä ammattitaito ja osaaminen sekä riittävä perehtyneisyys arviointiin ja suoritettavan tutkinnon tai perusteisiin.

Anpassning av bedömning av kunnandet eller avvikelse från examensgrunderna 1/2

Fråga: Kan man ge betyg?

54 § Bedömare av kunnandet

Bedömarna ska ha tillräcklig yrkesskicklighet och tillräckligt kunnande i anknytning till den examen som ska avläggas och i synnerhet till den examensdel, det delområde av en gemensam examensdel som ska bedömas samt tillräcklig förtrogenhet med bedömning och grunderna för den examen som avläggs.

Osaamisen arvioinnin mukauttaminen tai tutkinnon perusteista poikkeaminen 2/2

57 § Todistus tutkinnon suorittamisesta

Koulutuksen järjestäjä ei kuitenkaan saa antaa tutkintotodistusta tai todistusta suoritetuista tutkinnon osista, jos 64 §:n 2 momentissa tarkoitetun osaamisen arvioinnin mukauttamisen tai 66 §:ssä tarkoitetun poikkeamisen vuoksi opiskelija ei ole saavuttanut keskeisiä tutkinnon osien ammattitaitovaatimuksia ja osaamistavoitteita. Koulutuksen järjestäjä antaa tällöin todistuksen opiskelijan osaamisesta.

- Millainen viesti välitetään työelämälle, yrityksille, TE-palveluille, ym.?

Anpassning av bedömning av kunnandet eller avvikelse från examensgrunderna 2/2

57 § Betyg över avlagd examen

Utbildningsanordnaren får ändå inte utfärda ett examensbetyg eller ett betyg över avlagda examensdelar, om den studerande på grund av anpassning av bedömningen av kunnandet enligt 64 § 2 mom. eller avvikelse enligt 66 § inte har uppfyllt examensdelarnas centrala krav på yrkesskicklighet och mål för kunnandet. I sådana fall ska utbildningsanordnaren utfärda ett intyg över den studerandes kunnande.

- Vilket budskap förmedlas till arbetslivet, företag, TE-tjänster m.fl.?

Oppimisen tuen toimeenpano syksy 2026

Ke 2.9. klo 13.00 Oppimisen tuki
ammatti- ja erikoisammattitutkinnoissa
[Linkki tapahtumakalenteriin](#)

Ke 28.10. klo 13.00 Työpaikalla
oppimisen tuki
[Linkki tapahtumakalenteriin](#)

Ke 21.11. klo 13.00 Oppimisen tuen ja
erityisopetuksen nivelvaiheen
selkiytyminen ja opiskelijoiden
ohjautuminen tarpeidensa mukaiseen
koulutukseen
[Linkki tapahtumakalenteriin](#)

Införandet av stöd för lärandet hösten 2026

Ons 2.9 kl. 13.00 Oppimisen tuki
ammatti- ja erikoisammattitutkinnoissa
[Länk till evenemangskalendern](#)

Ons 28.10 kl. 13.00 Työpaikalla
oppimisen tuki
[Länk till evenemangskalendern](#)

Ons 21.11 kl. 13.00 Oppimisen tuen ja
erityisopetuksen nivelvaiheen
selkiytyminen ja opiskelijoiden
ohjautuminen tarpeidensa mukaiseen
koulutukseen
[Länk till evenemangskalendern](#)

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSSTYRELSEN

Kiitos

Tack

